

Taxatie volgens tekenen en indiciën

Als de fiscus aanwijzingen heeft (zgn. “tekenen en indiciën”) dat iemands werkelijke fortuin en levensstijl (zijn zgn. “graad van gegoedheid”) niet in overeenstemming zijn met de inkomsten die hij aangeeft in zijn belastingaangifte, kan de fiscus afwijken van die belastingaangifte en een “indiciair tekort” vaststellen dat wettelijk wordt vermoed een belastbaar inkomen te zijn. Er geldt dan immers een wettelijk vermoeden dat deze hogere graad van gegoedheid voortkomt uit niet aangegeven belastbare inkomsten. De “tekenen en indiciën” kunnen uitgaven, beleggingen, investeringen en de vermogensaanwinst zijn die de fiscus bij de belastingplichtige heeft kunnen vaststellen in de belastbare periode. De belastingplichtige kan dit wettelijk vermoeden weerleggen door aan de hand van concrete en controleerbare gegevens aan te tonen dat die gegoedheid voortkomt uit andere inkomsten dan die welke in de inkomstenbelasting (kunnen) worden belast.

Door recente evoluties, onder meer de beperking van het bankgeheim en de internationale informatie-uitwisseling van fiscaal relevante inlichtingen, zou deze bewijstechniek een nieuw elan kunnen krijgen. Dat wordt bevestigd doordat de Algemene Administratie van de Fiscaliteit (AAFisc) sinds 2013 specifieke jaarlijkse “indiciaire” controleacties op het getouw zet waarbij de centrale fiscale administratie op basis van risicoprofielen de dossiers selecteert waarvoor de tekenen en indiciën moeten worden onderzocht.

Het Rekenhof heeft deze “taxatie volgens tekenen en indiciën” of “indiciaire taxatie” onderzocht aan de hand van drie onderzoeksvragen:

1. Selecteert de fiscus de dossiers voor indiciaire taxatie doelmatig?
2. Is de fiscus in staat om de controles volgens tekenen en indiciën uniform en doelmatig uit te voeren?
3. Wat zijn de resultaten van de indiciaire taxaties en worden die periodiek gemeten en geëvalueerd?

Waar vroeger het gebruik van de “tekenen en indiciën” nog grotendeels werd overgelaten aan de appreciatie en de “speurneus” van de lokale taxatieambtenaar, selecteert nu de centrale dienst Tax Audit & Compliance Management (TACM) de dossiers die de lokale controlediensten nader moeten onderzoeken. TACM gebruikt daartoe risicoprofielen en diverse informatiebronnen. Naast de fiscale aangiftegegevens van de belastingplichtige, maakt TACM zoveel mogelijk gebruik van de beschikbare administratieve databanken en toepassingen. Daarbij wordt hij geconfronteerd met problemen. Zo ontbreekt bepaalde cruciale informatie of is informatie maar beperkt bruikbaar of niet meer actueel. Bovendien zorgt de regionalisering van bepaalde belastingen voor problemen met de toegang tot sommige databanken.

Rekening houdend met de beschikbare middelen, stelt het Rekenhof vast dat TACM de selectie van dossiers steunt op een afdoende uitgewerkte risico-analyse, waarbij de risicoprofielen bij iedere nieuwe controleactie worden verfijnd door bijkomende informatiebronnen aan te boren. Sinds 2015 doet TACM hiervoor overigens een beroep op de inbreng van een expertenwerkgroep met o.m. diensthoofden van lokale controlediensten. Door de vermogensbestanddelen die bekend zijn (bv. onroerende goederen in binnen- en buitenland, schenkingen en erfenissen van

onroerende goederen, bepaalde roerende inkomsten in binnen- en buitenland, wagens, boten...) beter te benutten, kan nog vooruitgang worden geboekt bij de selectie.

De kwaliteit van de risicoprofielen die TACM uitwerkt, is ook van belang voor de lokale controlediensten om te beslissen welke dossiers ze niet zullen onderzoeken ("deselectie"), voornamelijk als ze onvoldoende controlecapaciteit hebben. Sinds het werkjaar 2015 verdeelt TACM de te controleren dossiers namelijk in drie prioriteitscategorieën (zeer hoog – hoog – normaal). De dossiers met de laagste prioriteit moeten eerst worden gedeselecteerd. Het Rekenhof stelde vast dat de redenen van deselectie strikt worden gedefinieerd en dat het administratief toezicht hierop afdoende is.

De kwaliteitscontrole op de controles is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de lokale diensthoofden. Op basis van een gevallenstudie heeft het Rekenhof echter vastgesteld dat in de dossiers nagenoeg geen sporen terug te vinden zijn van een interne controle of van kwaliteitscontroles door de hiërarchisch oversten. De toepassing "quality control STIRCO" die de AAFisc vanaf het werkjaar 2016 uitwerkt, zou hieraan tegemoet kunnen komen. De diensthoofden en afdelingshoofden van de centra Particulieren en KMO zullen er onder meer moeten op toezien dat de controleaanpak van TACM wordt nageleefd, STIRCO correct wordt gebruikt en het verificatieverslag na uitvoering van de controle juist wordt opgemaakt.

Verder vragen de controlediensten van de AAFISC bij indiciaire controles zelden de opheffing van het bankgeheim. De Bijzondere Belastinginspectie gebruikt daarentegen wel in beperkte mate indiciaire aanwijzingen om de opheffing van het bankgeheim te vragen en het eigenlijke fiscale onderzoek op te starten.

De boekingen en bewegingen op de rekening-courant die een invloed kunnen hebben op de indiciaire toestand van een bedrijfsleider of zaakvoerder van een vennootschap blijken veelal onvoldoende onderzocht. Het Rekenhof beveelt daarom aan de controles van de personenbelasting en die van de vennootschapsbelasting beter op elkaar af te stemmen en de wisselwerking ertussen te verbeteren. Daarnaast vraagt het Rekenhof dat voor de raming van de (minimale) kosten voor levensonderhoud de voorgeschreven werkwijze uniform zou worden gevolgd.

In een beperkte gevallenstudie van een aantal bezwaarschriften over indiciaire taxaties stelde het Rekenhof vast dat zowat 60 % van de belastingplichtigen de nodige verantwoordingsstukken – hoewel reeds eerder opgevraagd - pas in de bezwaarfase aan de fiscale administratie voorlegt. Het beveelt dan ook aan initiatieven te nemen om deze praktijk te ontmoedigen. Het beveelt bovendien de dienst Geschillen aan systematisch terug te koppelen naar zowel TACM als de controlediensten.

Wat de meting en opvolging van de resultaten betreft, stelt het Rekenhof vast dat een overzicht van de resultaten van alle indiciaire taxaties ontbreekt. Enkel de resultaten van de jaarlijkse indiciaire controleacties worden gemeten en zijn betrouwbaar. De gevallenstudie wijst uit dat een indiciair onderzoek meestal niet tot een zuiver indiciair resultaat leidt, maar vaak ook andere soorten van belastingopbrengsten genereert.

De opbrengst van de indiciaire acties is eerder bescheiden. Het aantal productieve dossiers ligt het hoogst bij de zelfstandigen, maar door overgedragen verliezen is de uiteindelijke belastingopbrengst toch lager dan bij de loontrekkers en de bedrijfsleiders. De resultaten blijken ook zeer sterk te variëren: soms vertegenwoordigen één of twee dossiers ongeveer de helft van de totale belastingopbrengst per categorie van belastingplichtigen.

Een analyse van de resultaten van de indiciaire taxaties is niet beschikbaar. Het Rekenhof beveelt dan ook aan die resultaten geregeld en grondig te analyseren om te beoordelen of het opportuun is deze acties elk jaar voor elk van de drie categorieën van belastingplichtigen te organiseren.

INHOUD

Hoofdstuk 1

Inleiding	5
1.1 Onderwerp van het onderzoek en onderzoeksvragen	5
1.2 Systeem van indiciaire taxatie	5
1.3 Toepassingsgebied	6
1.4 Onderzoeksmethode	7
1.5 Onderzoeksverloop	7
1.6 Tegensprekelijke procedure	8

Hoofdstuk 2

Selectie van de dossiers tekenen en indiciën	9
2.1 Informatiebronnen	9
2.2 Risicoanalyse	12

Hoofdstuk 3

Controle van de dossiers tekenen en indiciën	13
3.1 Planning en aansturing van de controles	13
3.2 Opvolging van de uitvoering van de controles	14
3.2.1 Deselecties	14
3.2.2 Kwaliteitscontrole	15

Hoofdstuk 4

Resultaten van de controles tekenen en indiciën	16
4.1 Meting van de resultaten	16
4.1.1 Resultaten van de indiciaire acties 2013, 2014 en 2015	16
4.1.2 Resultaten indiciaire acties 2015	17
4.1.3 Resultaten van taxaties volgens tekenen en indiciën buiten de georganiseerde acties	19
4.2 Evaluatie van de resultaten	19
4.2.1 Evaluatie door TACM	19
4.2.2 Resultaten van de gevallenstudie	20
4.2.3 Resultaten van de bezwaarschriften	23

Hoofdstuk 5

Conclusies en aanbevelingen	25
5.1 Conclusies	25
5.2 Aanbevelingen	26

HOOFDSTUK 1

Inleiding

1.1 Onderwerp van het onderzoek en onderzoeksvragen

Als de fiscus aanwijzingen heeft (zgn. “tekenen en indiciën”) dat iemands werkelijke fortuin en levensstijl hoger zijn dan die welke hij aangeeft in zijn belastingaangifte, kan de fiscus afwijken van die belastingaangifte en een “indiciair tekort” vaststellen dat wettelijk wordt vermoed een belastbaar inkomen te zijn.

Het Rekenhof heeft het systeem van deze “taxatie volgens tekenen en indiciën” of “indiciaire taxatie” onderzocht. Het heeft dit gedaan aan de hand van drie onderzoeksvragen, die in de volgende drie hoofdstukken aan bod komen:

- 1 Selecteert de fiscus de dossiers voor indiciaire taxatie doelmatig?
- 2 Is de fiscus in staat de controles volgens tekenen en indiciën uniform en doelmatig uit te voeren?
- 3 Wat zijn de resultaten van de indiciaire taxaties en worden die periodiek gemeten en geëvalueerd?

1.2 Systeem van indiciaire taxatie

Voor het bepalen van de belastbare inkomsten draagt de fiscale administratie in principe de bewijslast¹. Specifiek voor de inkomstenbelastingen volgt bovendien uit artikel 339 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB92) dat op een regelmatig opgestelde en ingediende fiscale aangifte een vermoeden van juistheid rust.

Als een taxatieambtenaar dus van de aangegeven inkomsten wil afwijken, moet hij bewijzen dat de belastbare inkomsten hoger zijn. Daarvoor kan hij de algemene bewijsmiddelen uit de belastingwetgeving gebruiken (schriftelijk bewijs, bewijs door getuigen, bekentenis, vermoedens)², maar voor inkomstenbelastingen gelden ook een aantal bijzondere bewijsmiddelen.

Zo reikt artikel 341WIB92 de fiscus het bijzonder bewijsmiddel aan om de belastbare grondslag te bepalen aan de hand van “tekenen en indiciën”. Wanneer de fiscale administratie kan aantonen dat er aanwijzingen (“tekenen en indiciën”) zijn waaruit een “hogere graad van gegoedheid” blijkt dan uit de aangegeven inkomsten, dan geldt een wettelijk vermoeden dat deze hogere graad van gegoedheid voortkomt uit niet aangegeven belastbare inkomsten. De “tekenen en indiciën” kunnen uitgaven, beleggingen, investeringen en de vermogensaan groei zijn die de fiscus bij de belastingplichtige heeft kunnen vaststellen in de belastbare periode³. Als de vermoedelijke inkomsten hoger liggen

¹ In overeenstemming met de gemeenrechtelijke bewijsregeling vervat in artikel 1315, lid 1 BW: “Hij die de uitvoering van een verbintenis vordert, moet het bestaan daarvan bewijzen” en art. 870 Ger.W: “Iedere partij moet het bewijs leveren van de feiten die zij aanvoert.”

² Overeenkomstig artikel 340 WIB92 mag de fiscale administratie alle bewijsmiddelen van gemeen recht gebruiken, met uitzondering van de eed.

³ Cass. 16.10.2009; Cass. 11.2.2002; Cass. 26.4.2001; Cass. 2.1.1997.

dan de aangegeven, stelt de administratie een “indiciair tekort” vast, dat wettelijk vermoed wordt een belastbaar inkomen te zijn.

Dat betekent echter niet dat de bewijslast wordt omgekeerd: de taxatieambtenaar moet het bestaan en de omvang van de tekenen en indiciën bewijzen voordat hij op grond van artikel 341 WIB92⁴ mag vermoeden dat de uitgegeven sommen die de goedgeheid van de belastingplichtige aantonen, voortkomen van belastbare inkomsten verkregen in de loop van de betrokken belastbare periode.

Van zijn kant kan de belastingplichtige dat wettelijk vermoeden weerleggen door aan de hand van positieve en controleerbare gegevens aan te tonen dat die goedgeheid voortkomt uit andere inkomsten dan die welke in de inkomstenbelastingen kunnen worden belast of uit inkomsten die tijdens een vroegere periode dan de belastbare zijn verkregen. Hij kan ook aantonen dat de tekenen en indiciën overschat zijn of niet bestaan.

1.3 Toepassingsgebied

Het wettelijk vermoeden van artikel 341 WIB92 kan zowel worden gebruikt tegenover natuurlijke personen als tegenover rechtspersonen. Het is van toepassing op alle natuurlijke personen, ongeacht hun beroepsactiviteit, m.a.w. loontrekkers, handelaars, vrije beroepen, gepensioneerden, renteniers enz. De belastingcontroleur moet bij het opmaken van de vermogenstoestand wel rekening houden met de samenstelling van het gezin van de belastingplichtige⁵. Op rechtspersonen is de procedure van artikel 341 WIB92 in de praktijk moeilijk toe te passen, aangezien de vermogenstoestand dan zowel betrekking moet hebben op de vennootschap als op de bedrijfsleider(s).

Om het bewijsmiddel van artikel 341 WIB92 te gebruiken hoeft de fiscus niet vooraf aan te tonen dat de aangegeven inkomsten onjuist zijn. Evenmin moet hij vooraf de onregelmatigheid van de boekhouding aantonen⁶. Het bestaan van tekenen en indiciën brengt immers op zichzelf een vermoeden van onjuistheid van de aangegeven inkomsten en eventueel van de onjuistheid van de rekeningen mee.

In de praktijk past de fiscale administratie de indiciaire taxatie alleen toe als de tekenen en indiciën op aanzienlijk hogere inkomsten dan de aangegeven inkomsten wijzen⁷.

De beknopte wettelijke omschrijving van de “belastingheffing volgens tekenen en indiciën” heeft tot heel wat geschillen geleid. In de loop van de tijd is het systeem in grote mate gesteund op de rechtspraak⁸. Het evolueerde sinds de invoering ervan in 1938⁹ “van een eerder eenvoudig middel om door aanwijzing van uiterlijke tekenen van welstand (van het type dure auto, groot huis, verre reis...) hogere inkomsten te vermoeden, tot een verfijnde bewijstechniek die aan de hand van een onderzoek naar allerlei bestedingen, tegoeden en vorderingen van een belastingplichtige, zijn vermogenstoestand vaststelt”¹⁰. Door een aantal recente evoluties, onder meer de beperking van het bankgeheim en de internationale uitwisseling van fiscaal

⁴ Cf. nr. 341/44 van de administratieve commentaren bij het WIB 92 (hierna aangeduid als Com. WIB92).

⁵ In de praktijk wordt deze procedure niet gebruikt bij natuurlijke personen die onderworpen zijn aan de belasting niet-inwoners. Die zijn immers, in tegenstelling tot de rijkswoners, niet belastbaar op hun wereldwijd inkomen.

⁶ Cf. nr. 341/41 Com. WIB92.

⁷ Cf. nr. 341/11 Com. WIB92.

⁸ Zie C. Vanderkerken en B. Vandenberghe, “Belastingheffing volgens tekenen en indiciën”, *AFT*, 2012, 4, p. 18-44.

⁹ Wet van 28 juli 1938 (BS 20.08.1938).

¹⁰ C. Vanderkerken en B. Vandenberghe, “Belastingheffing volgens tekenen en indiciën”, *AFT*, 2012, 4, p. 18.

relevante inlichtingen¹¹, zal deze bewijstechniek wellicht een nieuw elan krijgen en actueel blijven. De Algemene Administratie van de Fiscaliteit (AAFisc) heeft trouwens sinds 2013 specifieke jaarlijkse controleacties van indiciaire taxatie op touw gezet waarbij dossiers (zowel loontrekkenden, bedrijfsleiders als zelfstandigen en vrije beroepen) voor nadere controle worden geselecteerd op basis van (mogelijke) indiciaire tekorten.

Uit cijfers van de FOD Financiën over de indiciaire controleacties van 2013, 2014 en 2015 (zie hoofdstuk 4, tabel 3) blijkt dat deze acties in totaal zowat 7.265.000 euro extra belastingen hebben opgeleverd voor ongeveer 3.780 afgesloten dossiers. Hoewel dit resultaat voor deze periode misschien eerder beperkt lijkt, moet er enerzijds worden op gewezen dat de resultaten zeer uiteenlopend kunnen zijn per belastingplichtige en moet anderzijds ook worden gewezen op het preventieve (ontradende) effect van de acties. Daarnaast zijn enkel de resultaten bekend van deze specifieke indiciaire acties. Een overzicht van de totale opbrengst van alle indiciaire taxaties is niet voorhanden.

1.4 Onderzoeksmethode

Voor deze audit heeft het Rekenhof de administratieve documenten, instructies en handleidingen over de indiciaire taxatie en alle relevante cijfergegevens onderzocht. Vervolgens heeft het diverse actoren van de AAFisc die betrokken zijn bij de taxatie volgens tekenen en indiciën geïnterviewd: de dienst Tax Audit & Compliance Management (TACM), de Cel Organisatiebeheersing, de Cel Beheerscontrole, de senior beheerder-planners voor de pijlers Particulieren en KMO, de centrale dienst Taxatieprocedures, de centrale dienst Geschillen en ook twee lokale experten die deel uitmaken van de werkgroep Indiciaire Taxaties.

Tot slot heeft het twee reeksen gevallenstudies uitgevoerd.

In een eerste gevallenstudie van 178 dossiers controleerde het Rekenhof of de indiciaire taxaties voldoende uniform werden uitgevoerd en of deze taxaties uiteindelijk hebben geleid tot fiscale resultaten. Deze gevallenstudie ging na in welke mate de procedure tot opheffing van het bankgeheim wordt toegepast. Voor deze gevallenstudie werd gebruik gemaakt van de toepassingen TAXI (Integratie van de taxatiegegevens in de personenbelasting) en STIRCO (Système de Traitement intégré Impôts et Recouvrement – Contrôle / Geïntegreerd verwerkingssysteem Belastingen en Invordering - Controle) van de AAFisc.

In een tweede beperkte gevallenstudie ging het Rekenhof na in welke mate de taxaties 'tekenen en indiciën' uitmondten in bezwaarschriften. Het peilde vervolgens naar de voornaamste oorzaken of grieven van de bezwaarschriften. Van de 130 geheel of gedeeltelijk ingewilligde bezwaarschriften werden er 29 onder de loep genomen. Deze 29 bezwaarschriften vertegenwoordigen 70 % van het totale betwiste bedrag. Voor deze gevallenstudie werd de applicatie 'workflow geschillen' geconsulteerd.

1.5 Onderzoeksverloop

17 juni 2015

Aankondiging van het onderzoek bij de minister van Financiën, de FOD Financiën

¹¹ Cf. richtlijn 2011/16/EU van 15 februari 2011 (omgezet in Belgisch recht door de wet van 17 augustus 2013 en gewijzigd door richtlijn 2014/107/EU van 9 december 2014) omtrent de administratieve samenwerking op fiscaal gebied, waarbij voorzien wordt in een verplichte automatische informatie-uitwisseling tussen nationale belastingautoriteiten vanaf 1 januari 2015 voor belastbare tijdperken vanaf 1 januari 2014 voor diverse categorieën van inkomen en kapitaal.

	en de Algemene Administratie van de Fiscaliteit (AAFisc)
september 2015 tot februari 2016	Uitvoering van de auditwerkzaamheden
26 mei 2016	Verzending van het voorontwerp van verslag naar de voorzitter van het directiecomité van de FOD Financiën en de administrateur-generaal van de AAFisc
29 juni 2016	Ontvangst van het antwoord van de voorzitter van het directiecomité van de FOD Financiën
20 juli 2016	Verzending van het ontwerp van verslag naar de minister van Financiën
30 augustus 2016	Antwoord van de minister van Financiën

1.6 Tegensprekelijke procedure

In het auditverslag werd rekening gehouden met de opmerkingen en commentaar van de AAFisc. In zijn reactie op het verslag meldde de minister van Financiën dat hij geen beleidsmatige opmerkingen had toe te voegen.

HOOFDSTUK 2

Selectie van de dossiers tekenen en indiciën

2.1 Informatiebronnen

Waar vroeger de techniek van de “tekenen en indiciën” grotendeels werd overgelaten aan het initiatief of de kennis van de lokale taxatieambtenaar, selecteert nu de centrale dienst Tax Audit & Compliance Management (TACM) de dossiers die de lokale controlediensten nader moeten onderzoeken. Sinds 2013 organiseert TACM jaarlijks gerichte, recurrente indiciaire controleacties voor drie categorieën van belastingplichtigen: loontrekkers, bedrijfsleiders en zelfstandigen. TACM gebruikt daartoe risicoprofielen en diverse informatiebronnen.

In eerste instantie put TACM uit de fiscale aangiften (personenbelasting, btw...) van de belastingplichtige zelf. Zo vormden voor de controleactie “Indiciaire 2015” de aangiftecodes voor het aanslagjaar 2013 de basis voor de selectie.

Bij de opmaak van de indiciaire afrekening neemt TACM, per vak van de aangifte personenbelasting (deel 1 & 2) bijna iedere fiscale code in aanmerking die een inkomen of een uitgave vertegenwoordigt¹². Op grond van de bruikbare gegevens in de toepassing TAXI¹³ worden dan de dossiers geselecteerd die aan bepaalde criteria en/of selectiedrempels voldoen, na verdere ‘uitzuivering’ van een aantal categorieën van belastingplichtigen¹⁴. Daarnaast gebruikt TACM in wisselende mate ook andere administratieve databanken of toepassingen:

- SITRAN (*Signalétique Transversale*: bevat de persoonsgegevens van iedere belastingplichtige zoals de naam, het adres, datum van huwelijk enz.);
- STIRCO (*Système de Traitement intégré Impôts et Recouvrement – Contrôle*: geeft de resultaten van de controles per kalenderjaar weer);
- STIPAD (*Système de Traitement Intégré Patrimonium Documentatie*: het informaticasysteem dat gegevens van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie integreert);
- DIV (Dienst Inschrijvingen Voertuigen: geeft informatie aangaande de auto’s die een belastingplichtige bezit);
- Bestand verkeersbelasting (bevat het bedrag aan betaalde verkeersbelasting en aan belasting voor inverkeerstelling);

¹² Vanzelfsprekend moeten de gegevens van bepaalde codes wel worden aangepast of herrekend om het gewicht ervan beter te laten overeenstemmen met de werkelijke kosten of inkomen (bv. leningsgegevens, kadastrale inkomens...).

¹³ Bevat de gegevens van de inkohieringen per kalenderjaar.

¹⁴ Bijv. overlijdens, vertrekkers naar het buitenland, bepaalde zgn. ‘niet-belastbaren’...

- ICPC (bevat het bedrag aan betaalde personenbelasting en teruggaven van belasting inclusief de ontheffingen);
- Belcotax (verzamelt diverse inlichtingenfiches, zoals de fiche 281.91 over de verkopen van onroerende goederen);
- STIR-internationaal (bevat de ontvangen en verstuurd inlichtingen in het kader van de internationale gegevensuitwisseling). TACM consulteert dit bestand niet rechtstreeks, maar op grond van de informatie in STIR-internationaal worden de fiches met buitenlandse inkomsten opgeladen in BELCOTAX en daarna wordt de vergelijking gemaakt tussen TAXI en BELCOTAX.

Bij de consultatie van sommige van deze databanken of toepassingen wordt TACM geconfronteerd met een aantal problemen of tekortkomingen.

Beperkte bruikbaarheid en/of actualiteitswaarde van bestanden

De toepassing STIPAD, die o.a. de bestanden CADNET¹⁵, LOCO¹⁶ en TP 380¹⁷ linkt, is moeilijk bruikbaar voor de selectie door TACM, omdat de gegevens niet voldoende zijn gestructureerd. Nochtans bevat dit bestand essentiële informatie voor indiciaire onderzoeken, zoals de aan- en verkopen van onroerende goederen. Deze bestanden geven ook een overzicht van de erfenissen en de geregistreerde schenkingen van onroerend goed. Om dit probleem te omzeilen gebruikte TACM de inlichtingenfiches 281.91 die de administratie van de Patrimoniumdocumentatie opmaakt. Daarmee kan zowel de koper als de verkoper van de onroerende goederen worden geïdentificeerd, maar ze zijn niet meer bijgewerkt sinds begin 2013. Door het gebrek aan geactualiseerde informatie werd de voorbereiding van een nieuwe actie “indiciaire taxatie” op grond van aankopen van onroerende goederen fel bemoeilijkt. Opnieuw kon TACM hiervoor een ad-hocoplossing bedenken, waarbij de noodzakelijke informatie werd gelinkt, zodat in 2016 toch een nieuwe actie “aankoop-immo-achat” kon worden georganiseerd op basis van de aankopen van onroerend goed in 2013. Het is echter duidelijk dat voor de doorstroming van gegevens over transacties van onroerende goederen een structurele oplossing moet worden gevonden.

Ontbreken van cruciale informatie

Naast niet bruikbare en niet (voldoende) geactualiseerde bestanden, is er ook soms een gebrek aan cruciale informatie voor een effectieve en gerichte selectie.

- Bij de opmaak van de indiciaire afrekening hebben de belastingcontroleurs geen zicht op de boekingen op de rekening-courant van de vennootschappen of de afschrijvingen. Voornamelijk bij bedrijfsleiders vormen de opnames op de rekening-courant nochtans vaak een belangrijke verantwoording voor een indiciair tekort. Voor dergelijke indicatiën is er een duidelijk gebrek aan samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de controledienst van de personenbelasting (die bevoegd is voor de bedrijfsleider/zaakvoerder) en die van de vennootschapsbelasting (bevoegd voor de vennootschap waarin hij actief is). Ook de informatie op de vernoemde administratieve fiches 281.91 moet voor de risicoanalyse (met het oog op de selectie van dossiers) vaak worden aangepast. De aankopen en verkopen houden immers geen rekening met het

¹⁵ Bevat de kadastrale leggers met vermelding van de ligging van het onroerend goed, de eigenaars en de kadastrale inkomens.

¹⁶ Bevat alle aan-en verkopen, schenkingen en erfenissen van onroerende goederen.

¹⁷ Oude toepassing van de dienst Registratie met het geïnformatiseerd beheer van o.m. het roerend vermogen van iedere persoon.

eigendomsaandeel per belastingplichtige (bv. bij een onverdeeldheid tussen meerdere erfgenamen), wat op zijn beurt kan leiden tot een overschatting van de aan- of verkoopprijs.

- Het bestand van de Dienst Inschrijving Voertuigen (DIV) bevat geen aanduiding over de waarde van het aangekochte voertuig, zodat de aankoop van een wagen niet kon worden opgenomen in het risicoprofiel voor een indiciaire taxatie. Niettemin heeft de AAFisc in 2016 een specifieke actie “aankoop–auto-achat” georganiseerd waarbij het risicoprofiel voornamelijk was gebaseerd op het aantal fiscale PK van nieuw aangekochte wagens in 2013.
- Het bestand van de vlagbrieven met de aankopen van boten onder Belgische vlag is momenteel niet ter beschikking van TACM, zodat de dienst er geen rekening mee kan houden.
- TACM heeft geen zicht op schenkingen en erfenissen van roerende goederen. Bij erfenissen van onroerende goederen is de eigendomsverdeling bij een onverdeeldheid een grote onbekende. Omdat TACM enkel kennis heeft van de schenkingen van onroerende goederen en niet van de schenkingen van gelden (dus roerende goederen) kan hij bij de selectie enkel rekening houden met geregistreerde schenkingen van roerende goederen. Aangezien een schenking ook een indicie kan zijn voor het vermogen van de schenker, moeten de controlediensten een schenking van roerende en onroerende goederen ingeven in de toepassing *Controlevoorstel* of meedelen aan de bevoegde dienst, zodat het dossier van de schenker zo nodig verder kan worden onderzocht.
- TACM beschikt nog niet over een overzicht van de buitenlandse aan- en verkopen van onroerende goederen, hoewel de Europese richtlijn over internationale gegevensuitwisseling daarin nochtans voorziet. Het is essentieel dat deze informatie tijdig bij TACM terechtkomt. De belastingcontroleur beschikt immers slechts over een termijn van hoogstens drie jaar vanaf 1 januari van het aanslagjaar om de oorsprong van de financiering van de aankopen van buitenlandse onroerende goederen te onderzoeken (artikel 354 WIB 92).
- Voor het maken van een indiciaire afrekening zijn de gegevens in TAXI niet steeds toereikend. Zo is een lening slechts beperkt fiscaal aftrekbaar, waardoor TACM het totale bedrag van de lening bij opmaak van de indiciaire afrekening niet kan terugvinden. Nochtans kan dat een belangrijke rechtvaardiging uitmaken voor een indiciair tekort.

Regionalisering van diverse belastingen

Door de regionalisering van verschillende belastingdomeinen heeft TACM, als federale fiscale administratie, geen automatische toegang meer tot de databanken van de regionale belastingen (verkeersbelasting, belasting op de inverkeerstelling, onroerende voorheffing, successie- en registratierechten...). Daartoe moeten het federale en het regionale niveau protocollen afsluiten.

Conclusie

Een sluitende indiciaire afrekening is moeilijk op te maken omdat een volledig overzicht van de vermogensbestanddelen per belastingplichtige ontbreekt. Op basis van de beschikbare informatiebronnen maakt TACM naar best vermogen een zo gericht mogelijke selectie van de dossiers die in aanmerking komen voor nader “indiciair” onderzoek. Die selectie wordt

elk jaar verfijnd en geoptimaliseerd door zoveel mogelijk informatiebronnen op te nemen en te linken, zodat het risico op “vals positieven” kan worden beperkt.

2.2 Risicoanalyse

TACM selecteert de dossiers voor de indiciaire controleacties op basis van een risicoanalyse. De kwaliteit van die risicoanalyse staat of valt met de beschikbaarheid en de kwaliteit van de voormelde informatiebronnen en databanken.

TACM hanteert daarbij twee types van risicoprofielen die hij jaarlijks aanpast. Enerzijds is er een klassiek risicoprofiel waarbij alle fiscale aangiftecodes die een inkomen of een kost vertegenwoordigen, in aanmerking worden genomen. Anderzijds zijn er specifieke risicoprofielen. Zo brengt het “immo-risicoprofiel” (“aankoop – immo – achat”) de aankopen in een bepaald jaar van onroerende goederen in België door de belastingplichtigen in kaart, terwijl hun aangegeven inkomsten erop wijzen dat een dergelijke aankoop niet in hun mogelijkheden ligt. Vanaf de controleperiode 2016 is er ook een specifiek profiel “auto”.

Aan de hand van de risicoprofielen selecteert TACM de dossiers. Hij maakt daarvan ook al een eerste interne berekening van het indiciair tekort. Naargelang van de grootte van dit tekort worden de dossiers sinds 2015 onderverdeeld in drie categorieën van controleprioriteit: normaal, hoog en zeer hoog. Zo weten de controlediensten welke dossiers ze bij voorrang moeten controleren (die met zeer hoge prioriteit) en welke ze eerst moeten deselecteren als ze onvoldoende controlecapaciteit hebben (die met normale prioriteit, zie verder hoofdstuk 3).

TACM deelt de reden voor selectie van een dossier niet mee aan de controlediensten, behalve voor de actie “aankoop– immo –achat”. Het Rekenhof stelt zich vragen bij de efficiëntie van die werkwijze aangezien ze enerzijds tijdverlies kan veroorzaken bij de indiciaire controle en anderzijds ook gerichte feedback over de toegepaste selectiecriteria bemoeilijkt. TACM voert aan dat dit de controlediensten verplicht een breed indiciair onderzoek te voeren.

Concluderend stelt het Rekenhof vast dat, rekening houdend met de beschikbare middelen en databanken, TACM zijn selectie baseert op een afdoende uitgewerkte risicoanalyse. Daarbij streeft de dienst ernaar de risicoprofielen steeds te verfijnen zodat de productiviteit van de indiciaire acties kan worden verhoogd. Zolang de administratie slechts een beperkt zicht heeft op het vermogen van een belastingplichtige, is een optimaal risicoprofiel voor een indiciaire taxatie echter moeilijk te realiseren. Door de vermogensbestanddelen die wel bekend zijn - zoals het bezit van onroerende goederen in binnen- en buitenland, de schenkingen en de erfenissen van onroerende goederen, het bezit van wagens en boten, de bekende roerende inkomsten in binnen- en buitenland - beter te benutten, kan nog vooruitgang worden geboekt bij de selectie.

HOOFDSTUK 3

Controle van de dossiers tekenen en indiciën

3.1 Planning en aansturing van de controles

Zoals in hoofdstuk 2 werd uiteengezet, selecteert TACM centraal de te controleren dossiers op basis van risicoprofielen. De controleopdrachten worden vervolgens ter beschikking gesteld van de fiscale controlediensten via de toepassing STIRCO. De geselecteerde dossiers worden opgenomen in het jaarlijkse controleprogramma voor een controle van het type “punctuele controle”. Een dergelijke “punctuele” of gerichte controleopdracht beperkt zich tot de omschreven onderwerpen door TACM. Sommige dossiers worden opgenomen als “imperatief” te controleren (die moeten de belastingcontroleurs afwerken), andere als “indicatief” (die kunnen enkel worden gecontroleerd als er nog controlecapaciteit beschikbaar is).

De geschatte gemiddelde werklust per controleopdracht (de zgn. wegingscoëfficiënt) is vastgesteld op twee punten, wat overeenkomt met twee werkdagen. Voor elke opdracht van de actie “aankoop-immo-achat” zijn 2,5 werkdagen uitgetrokken. De controles kunnen betrekking hebben op één of meerdere aanslagjaren.

De lokale controlediensten kunnen dossiers enkel “deselecteren” (d.i. weglaten uit de controles) voor specifieke redenen. De instructie voor het werkplan 2015 stelt dat ze dit duidelijk moeten motiveren en somt limitatief de mogelijke redenen op, bv. er is te weinig controlecapaciteit of het dossier wordt al gecontroleerd door een andere dienst.

TACM levert de controlemodellen en de instructies per categorie belastingplichtigen (loontrekkenden, bedrijfsleiders en zelfstandigen). Vervolgens levert TACM een algemene controleaanpak en een concreet schema met de stap voor stap uit te voeren verificaties. De belastingcontroleur kan die modellen en instructies consulteren in STIRCO. Per controleactie kan de controledienst bovendien bijkomende inlichtingen verkrijgen bij een contactpersoon aangewezen door TACM.

Naast de voorgeschreven richtlijnen door TACM en de administratieve commentaren in Com. WIB92, is er een specifieke opleiding “Taxatie volgens tekenen en indiciën” die de centra voor beroepsopleiding van de FOD Financiën organiseren. In 2014 volgden 448 belastingcontroleurs deze opleiding, die als heel kwaliteitsvol wordt ervaren. Dit komt neer op één à twee personeelsleden per controledienst. Voor de indiciaire actie 2015 werden in totaal 975¹⁸ indiciaire taxaties uitgevoerd; dit komt dus in theorie neer op twee controles tekenen en indiciën voor elke belastingcontroleur die de opleiding volgde.

Het Rekenhof concludeert dat de planning en de aansturing van de controles op een correcte wijze plaatsvindt.

¹⁸ Het aantal afgesloten dossiers in de toepassing STIRCO op 22 januari 2016.

3.2 Opvolging van de uitvoering van de controles

Voor de opvolging van de uitvoering van de indiciaire controles is geen specifieke kritische performantie-indicator¹⁹ ontwikkeld. Alle dossiers moeten op 31 december van het werkjaar afgesloten zijn.

In 2013 waren er 2340 indiciaire taxaties, in 2014 470 en in 2015 976. De aanzienlijke daling in 2014 en 2015 in vergelijking met 2013 wordt verklaard door enerzijds de toename van andere imperatieve opdrachten met een hogere prioriteit en anderzijds de daling van de totale controlecapaciteit. Het gevolg is dat TACM in 2014 enkel de “imperatieve” dossiers (dossiers die moeten worden gecontroleerd) in STIRCO heeft opgeladen, die de controlediensten afwerkten volgens hun beschikbare controlecapaciteit. Diensten met een ruimere controlecapaciteit konden niet putten uit een lijst met “indicatieve” dossiers die kunnen worden gecontroleerd als er nog controlecapaciteit beschikbaar is nadat de imperatieve controles zijn afgewerkt.

Voor het werkjaar 2015 selecteerde TACM op grond van zijn risicoanalyse 2.022 dossiers voor tekenen en indicieën. De helft ervan zijn imperatieve dossiers. De overige, indicatieve, dossiers hebben de prioriteit “normaal”. De beheerder-planners van elke directie moeten erop toezien dat er voldoende controlecapaciteit is en of er imperatieve dossiers tussen de controlediensten van dezelfde gewestelijke directie moeten worden verschoven. Zij deselecteren de imperatieve dossiers en houden daarbij rekening met de specifieke situatie van elke controledienst.

3.2.1 Deselecties

Zoals blijkt uit tabel 1, deselecteerden de controlediensten voor de indiciaire actie 2015 14 % tot 16 % van de imperatieve dossiers, hoofdzakelijk wegens onvoldoende controlecapaciteit²⁰. Diensten zonder een tekort aan controlecapaciteit, selecteren zelf bijkomende, indicatieve dossiers. In totaal controleerden de belastingcontroleurs ongeveer 10 % van deze indicatieve dossiers.

Tabel 1- Aantal gedeselecteerde imperatieve dossiers voor de indiciaire acties in 2015

Indiciaire actie	Totaal aantal imperatieve dossiers geselecteerd door TACM	Aantal uitgevoerde imperatieve controles	% deselecties op 31 december 2015
loontrekkers	405	347	14,32
bedrijfsleiders	207	176	14,98
zelfstandigen	412	345	16,26

Bron: FOD Financiën, toepassing STIRCO

¹⁹ Kritische performantie-indicatoren zijn indicatoren om na te gaan of de strategische en operationele doelstellingen worden gehaald.

²⁰ Ongeveer 75 % van de dossiers wordt gedeselecteerd wegens ontoereikende controlecapaciteit, de overige wegens dubbele dossiers en dossiers die al worden gecontroleerd in het kader van een andere controleopdracht.

Tabel 2 toont aan dat 85 % tot 90 % van de dossiers met prioriteit normaal worden gedeselecteerd. Deselecties van dossiers met prioriteit hoog en zeer hoog trachten de beheerder-planners zoveel mogelijk te beperken.

Het probleem van het capaciteitstekort en de daarmee verbonden deselecties toont nogmaals het belang aan van een goede selectie van de dossiers en de bepaling van de prioriteiten door TACM.

Tabel 2 – Percentage gedeselecteerde dossiers van de indiciaire acties in 2015 per prioriteit

Indiciaire actie	deselecties dossiers normaal	deselecties dossiers hoog	deselecties dossiers zeer hoog
Loontrekkers	90,95	8,14	0,90
Bedrijfsleiders	85,58	11,54	2,88
Zelfstandigen	86,36	6,06	7,58

Bron: FOD Financiën, toepassing STIRCO

Na deselectie beëindigen de controlediensten 96 % van de geselecteerde dossiers (zowel imperatieve als indicatieve). Het Rekenhof vond daarbij geen verschillen tussen de categorieën van belastingplichtigen.

Het Rekenhof stelt vast dat de redenen van deselectie strikt worden gedefinieerd en dat de senior beheerder-planners toezien op de naleving van de criteria. De lokale controlediensten rapporteren de redenen van deselecties aan de cel Beheerscontrole. De indeling sinds 2015 van de imperatieve dossiers in prioriteiten heeft het deselectieproces verbeterd. Dossiers met zeer hoge en hoge prioriteit deselecteren de controlediensten maar zelden. De kwaliteit van de risicoprofielen is bijgevolg uiterst belangrijk, omdat ze de grondslag vormen voor de indeling van de dossiers volgens hun prioriteit.

3.2.2 Kwaliteitscontrole

Kwaliteitscontrole op de uitgevoerde controles is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de lokale diensthoofden. In de gevallenstudie waren echter, behalve in één dossier, geen sporen terug te vinden van interne controle of kwaliteitscontrole op de indiciaire afrekeningen door de hiërarchisch oversten. Dat laat vermoeden dat de hiërarchisch oversten slechts weinig kwaliteitscontroles uitvoeren. Dit vermoeden wordt gestaafd doordat AAFisc vanaf het werkjaar 2016 een toepassing “quality control STIRCO” wil invoeren. De diensthoofden en de afdelingshoofden van het centrum Particulieren en KMO zullen er onder meer moeten op toezien dat de controleaanpak van TACM wordt nageleefd, dat STIRCO correct wordt gebruikt en dat de controleurs het verificatieverslag bij het einde van de controle juist opmaken.

HOOFDSTUK 4

Resultaten van de controles tekenen en indiciën

4.1 Meting van de resultaten

4.1.1 Resultaten van de indiciaire acties 2013, 2014 en 2015

Tabel 3 geeft per jaar aan hoeveel de controles tekenen en indiciën aan belastingsupplementen opgeleverd hebben.

Tabel 3 - Opbrengst (in euro) van de indiciaire acties

Indiciaire actie	Aantal afgesloten dossiers	Totaal bedrag belastingsupplement
2013	2340	4.310.225,30
2014	470	1.396.807,01
2015	976	1.558.329,13
Totaal	3786	7.265.361,44

Bron: TACM

Om die resultaten te kunnen beoordelen, ging het Rekenhof na welke dossiers “productief” waren, d.w.z. welke controles leidden tot een verhoging van de belastbare grondslag. Dat betekent niet noodzakelijk dat deze dossiers ook leidden tot onmiddellijke belastingopbrengsten. Zo toont tabel 4 aan dat het percentage productieve dossiers het hoogst ligt bij de zelfstandigen. De uiteindelijke gemiddelde belastingopbrengst daarentegen ligt het laagst bij deze categorie van belastingplichtigen. Tijdens de gevallenstudie werd immers vastgesteld dat een verhoging van de belastbare grondslag niet automatisch leidt tot een belastingsupplement, omdat zelfstandigen frequent fiscale verliezen overdragen.

Daarnaast is het verschil tussen het gemiddelde en de mediaan²¹ van zowel de verhogingen van de belastbare grondslag als de belastingopbrengsten opvallend. Dat wijst op zeer uiteenlopende resultaten. Het Rekenhof stelde bijvoorbeeld vast dat voor de zelfstandigen één dossier zowat 55 % vertegenwoordigde van de totale belastingopbrengst. Bij de bedrijfsleiders en de loontrekkers namen telkens twee dossiers respectievelijk 32 % en 58 % van het belastingsupplement voor hun rekening.

²¹ De mediaan is het middelste getal in de waarnemingen. 50% van de waarneming ligt onder de mediaan en 50% erboven. Het gemiddelde wordt beïnvloed door uitschieters in waarneming naar boven of beneden, de mediaan niet.

Tabel 4 – Resultaten per categorie van belastingplichtige

Indiciare actie	% productieve dossiers	Gemiddeld bedrag verhoging belastbare grondslag ⁽¹⁾	Mediaan bedrag verhoging belastbare grondslag	Gemiddeld bedrag belasting-supplement ⁽²⁾	Mediaan bedrag belasting-supplement
2013 Loontrekkers	27	54.377,74	31.385,36	7.588,83	641,85
2014 Loontrekkers	27	88.254,46	89.077,82	7.755,38	4.837,04
2015 Loontrekkers	11,5	67.185,51	18.000,00	11.642,06	378,29
2013 Bedrijfsleiders	26	35.848,94	20.898,51	8.264,63	1.093,28
2014 Bedrijfsleiders	27	24.498,68	12.067,85	5.179,52	1.209,08
2015 Bedrijfsleiders	19	29.152,37	12.522,13	7.423,98	3.314,95
2013 Zelfstandigen	51	39.127,98	23.230,95	3.414,18	0
2014 Zelfstandigen	54	70.900,07	28.143,64	6.120,84	0
2015 Zelfstandigen	42	43.148,49	20.090,12	4.666,25	0

⁽¹⁾ De gemiddelde verhoging belastbare grondslag is berekend door het totale bedrag aan verhoging belastbare grondslag te delen door het aantal productieve dossiers

⁽²⁾ De gemiddelde opbrengst van de belasting is berekend door het totale bedrag van belastingen te delen door het aantal productieve dossiers

Bron: TACM

4.1.2 Resultaten indiciaire acties 2015

Tabel 5 toont dat voor de indiciaire actie 2015 voor de drie prioriteiten ongeveer 25 % van de dossiers productief zijn. Het gemiddelde belastingsupplement ligt echter dubbel zo hoog bij de dossiers met prioriteit zeer hoog als bij die met prioriteit normaal. In eerste instantie lijkt de opdeling van de dossiers volgens prioriteit dus geslaagd.

Tabel 5 – Resultaten per prioriteit (toestand op 31 december 2015)

Prioriteit	Aantal dossiers	Aantal productieve dossiers	% productieve dossiers	Gemiddeld bedrag belasting-supplement (*)
Zeer hoog	276	70	25,36	9.423,08
Hoog	257	64	24,90	6.084,37
Normaal	443	113	25,51	4.507,20
Totaal	976	247		

(*) De gemiddelde opbrengst van de belasting is berekend door het totale bedrag van belastingen te delen door het aantal productieve dossiers.

Bron: TACM

Dit positieve beeld is echter deels te wijten aan uitschieters en moet worden genuanceerd zoals blijkt wanneer de doelstellingen worden nagegaan voor individuele dossiers.

Voor dossiers met prioriteit zeer hoog, hoog en normaal beoogde TACM telkens een bepaald belastingsupplement per dag²² en per prioriteitscategorie (zeer hoog – hoog – normaal) . Tabel 6 toont aan dat de controlediensten gemiddeld voor 50 % van de dossiers het beoogde rendement per dag halen. Bovendien wisselt het resultaat zowel per categorie belastingplichtige als per prioriteit. Er is niet meteen een verklaring waarom dossiers van zelfstandigen met prioriteit zeer hoog weinig opleveren terwijl dat bij de loontrekkers het geval is voor de dossiers met prioriteit hoog. De gevarieerde resultaten tonen duidelijk aan dat een sluitend risicoprofiel en de daaruit voortvloeiende rangschikking volgens prioriteiten precair blijft omdat er geen overzicht is van het vermogen per belastingplichtige.

²² TACM berekent een belastingsupplement per werkdag als door de belastingcontroleurs te behalen doelstelling.

Tabel 6 – Percentage behaalde doelstellingen volgens prioriteit (*)

Categorie belastingplichtigen	Prioriteit		
	Zeer hoog	Hoog	Normaal
Loontrekkers	64,29	41,67	50,00
Bedrijfsleiders	50,00	90,91	94,12
Zelfstandigen	37,50	60,98	61,54

(*)De behaalde doelstellingen zijn berekend als een percentage met in de teller het aantal productieve dossiers die de norm halen en in de noemer het totale aantal productieve dossiers.

Bron: cijfers TACM en berekening Rekenhof

4.1.3 Resultaten van taxaties volgens tekenen en indiciën buiten de georganiseerde acties

Belastingcontroleurs kunnen het bewijsmiddel van de tekenen en indiciën ook buiten de centraal aangestuurde “indiciële acties” gebruiken, bijvoorbeeld als een belastingplichtige geen aangifte indient of geen bewijskrachtige boekhouding kan voorleggen.

De cel Beheerscontrole verzamelt cijfers over die taxaties, maar die zijn onvoldoende betrouwbaar en onvolledig. De informatie waarop de cel Beheerscontrole zich baseert, is immers afhankelijk van het correct invullen door de belastingcontroleurs van de codes die het gebruikte bewijsmiddel voor de taxaties weergeven. Zolang deze basisvoorwaarde niet is vervuld, is een compleet en betrouwbaar zicht op de totale opbrengsten van de taxaties volgens tekenen en indiciën niet mogelijk.

Het Rekenhof kon niet nagaan of dossiers waarbij de belastingcontroleur zelf de dossiers selecteert voor een indiciaire taxatie beter scoren dan de centraal aangestuurde dossiers van de indiciaire acties. De FOD Financiën maakt een dergelijke analyse evenmin en de dossiers konden ook niet voor controle worden opgevraagd.

Ook de Algemene Administratie van de BBI voert taxaties uit volgens tekenen en indiciën. Ze kan daarvan geen aantal geven, maar in het kader van de fiscale regularisatie werden in 2015 wellicht heel wat verborgen kapitalen rechtgezet volgens tekenen en indiciën. De AABBI grijpt bovendien een indiciair tekort vaak aan om de opheffing van het bankgeheim te vragen (met toepassing van artikel 333/1 §1 WIB92, zie 4.2.2).

Conclusie

Het Rekenhof stelt vast dat resultaten van de acties tekenen en indiciën zeer uiteenlopend zijn en grondig verschillen per belastingplichtige. Hoewel de opbrengst en productiviteit van de acties eerder beperkt zijn, mag het belang van het ontradend effect van een mogelijke indiciaire taxatie echter niet uit het oog worden verloren.

4.2 Evaluatie van de resultaten

4.2.1 Evaluatie door TACM

Sinds 2013 heeft TACM centraal aangestuurde indiciaire acties uitgewerkt. Om de risicoprofielen verder te verfijnen en de resultaten van de indiciaire taxaties te verbeteren stelde TACM begin 2015 een werkgroep samen met eigen personeelsleden en lokale

belastingcontroleurs. Tot dan had de fiscale administratie de productiviteit van de indiciaire acties nog niet geëvalueerd. De oprichting van de werkgroep is dan ook een eerste stap in de evaluatie van de resultaten. In 2015 heeft de werkgroep twee evaluaties uitgevoerd.

Werklast indiciaire taxatie

Wat de werklast van indiciaire taxaties betreft, geeft de werkgroep aan dat die, samen met de tijd waarbinnen een indiciaire taxatie afgerond moet zijn, vaak een rem zet op een grondig onderzoek. Uit de cijfers blijkt dat gemiddeld 1,5 dag wordt besteed aan een indiciaire taxatie. De vraag rijst of een grondig indiciair onderzoek binnen dit tijdsbestek mogelijk is. De TACM heeft in antwoord hierop alvast voor het werkjaar 2016 het aantal werkdagen voor een controle die gepaard gaat met een vraag tot opheffing van het bankgeheim, aanzienlijk verhoogd (zie verder 4.2.2).

Analyse van feedback in de resultaatfiche

De experts stellen daarnaast voor de feedback te analyseren die de belastingcontroleurs op de resultaatfiches van STIRCO invullen. In het vak “commentaar” kunnen de controleurs opmerkingen formuleren over de selectieprocedure en de controlebenadering. De gevallenstudie van het Rekenhof heeft echter uitgewezen dat de belastingcontroleurs het vak “commentaar” - wellicht door tijdsgebrek - meestal niet invullen, wat de latere analyse sterk bemoeilijkt.

Andere verbeteringen

Het Rekenhof sluit zich aan bij een aantal voorstellen van de werkgroep om de risicoprofielen verder te verfijnen. Zo moeten de personenbelasting en de vennootschapsbelasting beter samenwerken op het vlak van de financiële bewegingen op de rekening-courant, de uitgekeerde dividenden en de doorgevoerde investeringen. Verder is het belangrijk een indiciaire controle bij de belastingplichtige zelf en niet op het kantoor van de betrokken boekhouder uit te voeren omdat de investeringen en andere uitgaven meer zichtbaar worden. De belastingcontroleur krijgt daardoor een duidelijker zicht op de graad van goedgeheid van de belastingplichtige. Tot slot heeft TACM op basis van een advies van de werkgroep in 2016 een indicie toegevoegd aan het nieuwe risicoprofiel voor de indiciaire actie “aankoop-auto-achat”, m.n. het aantal fiscale pk's van de nieuw aangekochte auto's in 2013 (zie ook 2.1).

4.2.2 Resultaten van de gevallenstudie

Omdat de resultaten van de indiciaire taxaties op het moment van de audit nog niet geëvalueerd waren, heeft het Rekenhof een gevallenstudie uitgevoerd. Deze gevallenstudie wil de wijze van indiciaire taxatie nagaan. Ze neemt 30 %²³ van de dossiers onder de loep die prioriteit “zeer hoog” hadden en op 15 september 2015 waren afgesloten. Het gaat zowel om dossiers van loontrekkers, bedrijfsleiders als zelfstandigen.

Opheffing bankgeheim

Het nieuwe artikel 322 §2 WIB92²⁴ bepaalt expliciet dat de belastingcontroleur de opheffing van het bankgeheim kan opstarten zodra hij zich voorneemt de belastbare grondslag te bepalen op grond van tekenen en indiciën. Overeenkomstig artikel 322 §3 WIB92 moeten financiële instellingen de identiteit van hun cliënten en de nummers van hun rekeningen en contracten meedelen aan een centraal aanspreekpunt (CAP). Het CAP moet de fiscus snel een overzicht kunnen geven van de banken die moeten worden gecontacteerd bij een onderzoek naar de belastingplichtige. Dat vindt plaats onder strikte voorwaarden, volgens

²³ 178 van de 593 dossiers.

²⁴ Zoals gewijzigd door de wet van 14 april 2011, in werking getreden op 1 juli 2011.

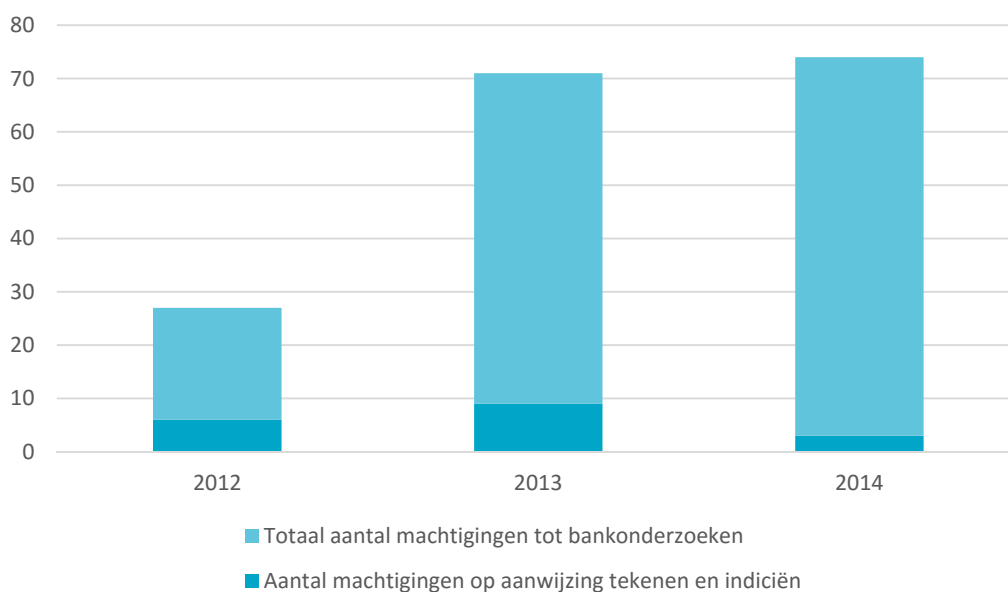
een specifieke, trapsgewijze procedure en door een beperkt aantal belastingcontroleurs. Het CAP verzamelt de namen en de rekeningnummers maar geeft geen informatie over de bedragen of verrichtingen op de rekeningen.

Grafiek 1 toont dat het aantal machtigingen voor de opheffing van het bankgeheim op vraag van de belastingcontroleurs van de AAFisc, stijgt. Het aantal machtigingen om specifiek op grond van tekenen en indicïen het bankgeheim op te heffen, daalt daarentegen.

In geen enkel dossier uit de gevallenstudie werd het bankgeheim opgeheven.

Bij de belastingcontroleur ontbreekt nog vaak de reflex om de opheffing van het bankgeheim te vragen. Als reden wordt opgegeven dat de belastingcontroleurs deze mogelijkheid te weinig kennen of ze te tijdrovend vinden. Het tijdsbestek van 2 tot 2,5 dagen voor een indiciaire taxatie met opheffing van het bankgeheim is inderdaad vrij kort. Vanaf de controleperiode 2016 varieert het aantal geplande werkdagen van 1,75 tot 2,25, maar de controlediensten mogen het aantal werkdagen verhogen met 3 als het bankgeheim wordt opgeheven. Die maatregel zou in de toekomst een gunstig effect moeten hebben op het aantal indiciaire taxaties met opheffing van het bankgeheim.

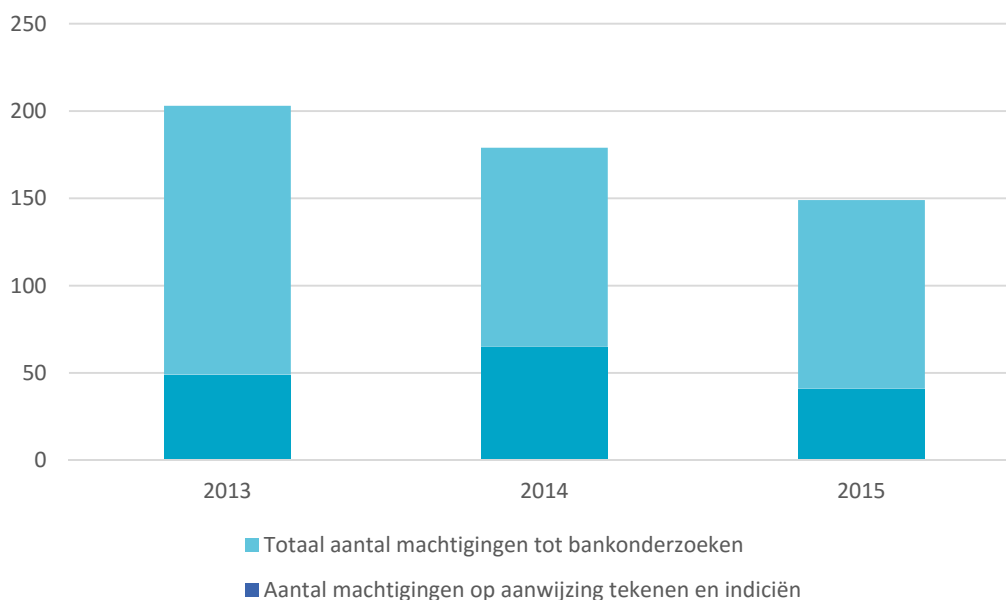
Grafiek 1 - Aandeel tekenen en indicïen bij machtigingen tot opheffing bankgeheim door AAFisc

Bron: FOD Financiën

Bij de AABBI blijft het aantal opheffingen van het bankgeheim verleend op aanwijzing van tekenen en indicïen vrij gelijk. Bankonderzoeken op grond van tekenen en indicïen zijn vaak een belangrijk startpunt voor een fiscaal onderzoek. Hierbij wordt het dossier niet noodzakelijk indiciair belast maar opteert de belastingcontroleur uiteindelijk voor een andere wijze van taxatie.

Grafiek 2– Aandeel tekenen en indicïen bij machtigingen tot opheffing bankgeheim door AABBI

Bron: jaarverslag FOD Financiën en Centrum Expertise en Ondersteuning van de AABBI

Kwaliteit indiciaire afrekening

Bij bedrijfsleiders en zaakvoerders kunnen de belastingcontroleurs de kwaliteit van de indiciaire afrekening nog verhogen door meer aandacht te besteden aan de effectieve geldbewegingen op hun rekening-courant en de invloed hiervan op hun indiciaire toestand. De gevallenstudie wijst immers uit dat de controleurs in de meeste indiciaire afrekeningen enkel rekening houden met de globale toe- of afname van de rekening-courant.

De bewijsstukken van schenkingen in geld door familieleden of anderen worden niet steeds opgevraagd. Controleurs zouden een eenvormige richtlijn moeten krijgen als belastingplichtigen schenkingen inroepen om een indiciair tekort te rechtvaardigen. De gevallenstudie toont ook aan dat de controleurs in geen enkel geval een schenking of lening door familieleden of derden melden aan de controledienst van die familieleden of derden. Nochtans schrijven de richtlijnen van TACM dat voor en heeft TACM daarvoor een aparte toepassing gecreëerd. Een lening of schenking kan immers op zijn beurt een indicie vormen voor de schenker of uitlener van gelden. Ook worden schenkingen niet gemeld aan de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie, wat nochtans aan te bevelen is aangezien successierechten verschuldigd kunnen zijn als de schenker overlijdt binnen drie jaar na de schenking.

De gevallenstudie heeft uitgewezen dat niet alle indiciaire afrekeningen de kosten voor levensonderhoud²⁵ opnemen als te verantwoorden uitgaven. In dergelijke gevallen zijn de berekende indiciaire tekorten onderschat. Mogelijk vrezen de controleurs dat de raming in een gerechtelijke procedure als niet voldoende onderbouwd wordt bestempeld.

²⁵ Met de kosten van levensonderhoud worden de gezinsuitgaven bedoeld voor levensbehoeften zoals voeding, huisvesting, kleding en medische zorgen.

De toepassing TAXI bevat een soort van primaire indiciaire afrekening. Die steunt enkel op codes van de belastingaangiften en is daardoor onvolledig en niet bruikbaar voor de belastingcontroleur. De werkgroep evaluatie onderschrijft deze vaststelling.

In het geval van een “immo-risicoprofiel” moet de belastingcontroleur alle transacties met onroerende goederen opvragen bij de belastingplichtige of de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie. De fiches 281.91 zijn immers niet meer bijgewerkt en bijgevolg niet opgenomen in de verzamelstaat taxatiegegevens waarover de belastingcontroleur beschikt bij aanvang van de controlewerkzaamheden. De belastingcontroleurs hebben dus, in tegenstelling tot vroeger, geen overzicht meer van de aan-en verkopen van onroerend goed. Dat komt de efficiëntie van de controles niet ten goede.

Onterechte selectie van dossiers

Voor de indiciaire actie bij de loontrekkers heeft de gevallenstudie aangetoond dat een aantal dossiers onnodig werd geselecteerd door hoge bedragen aan giften die bij nader onderzoek voor een veel te groot (foutief) bedrag geregistreerd bleken te zijn. TACM merkt hierbij op dat dit geen fout is in het door haar ontwikkelde profiel, maar komt doordat een erkende organisatie fiches van giften heeft ingediend waarop te hoge bedragen vermeld stonden.

De dossiers van bedrijfsleiders in de gevallenstudie leverden geen belastingsupplement op. Nader onderzoek wees uit dat TACM door een programmatiefout in het script een verkeerde aangiftecode had gebruikt om het risicoprofiel van de bedrijfsleiders op te stellen waardoor de kans op “vals positieven” werd vergroot. De controlediensten hebben echter aan TACM niet gemeld dat ze bij de betrokken bedrijfsleiders geen indiciair tekort hebben vastgesteld.

Aard van de belastingsupplementen

De gevallenstudie wijst uit dat als een controle op basis van tekenen en indiciën leidt tot een belastingopbrengst die vaak niet uitsluitend voortkomt uit de vaststelling van een indiciair tekort. Voor zelfstandigen en loontrekkers waren respectievelijk slechts 40 en 20 % van de dossiers met belastingopbrengsten louter indiciair van aard. Voor de bedrijfsleiders was dit zelfs in geen enkel dossier het geval. Naast een indiciair tekort kwamen bij de indiciaire controles ook vaak te verwerpen uitgaven of te belasten voordelen van alle aard aan het licht of werd de omzet verhoogd of de verliezen naar nul herleid.

4.2.3 Resultaten van de bezwaarschriften

De FOD Financiën doet geen onderzoek naar de bezwaarschriften voor tekenen en indiciën. Nochtans is het belangrijk na te gaan of belastingaanslagen met toepassing van tekenen en indiciën, voldoende zijn gefundeerd en stand houden bij bezwaren.

De FOD Financiën kon niet aangeven hoeveel belastingplichtigen in bezwaar gaan tegen een aanslag op basis van tekenen en indiciën. Het Rekenhof heeft daarom getracht een link te leggen tussen het aantal productieve dossiers en het aantal ingediende bezwaarschriften bij tekenen en indiciën. In de veronderstelling dat de productieve dossiers van de indiciaire acties 2013 en 2014 respectievelijk de aanslagjaren 2011 en 2012 betreffen, gaat ongeveer 35 % van de belastingplichtigen in bezwaar.

Op vraag van het Rekenhof verschaftte de Centrale Dienst Geschillen van de AAFisc de resultaten van bezwaarschriften tekenen en indiciën voor de aanslagjaren 2010, 2011 en 2012.

Tabel 7 – Resultaten van de bezwaarschriften 2010-2012 (in %)

Opdeling van de bezwaarschriften	Aanslagjaar		
	2010	2011	2012
Aanvaard	45,45	45,52	47,80
Gedeeltelijk aanvaard	27,27	26,52	23,08
Verworpen	20,45	20,43	19,78
Onontvankelijk	3,03	5,02	3,85
Afstand van bezwaar	1,89	1,43	2,75
Andere	1,89	1,08	2,75
Totaal	100	100	100

Bron: Centrale Dienst Geschillen

Bovenstaande cijfers tonen duidelijk aan dat ongeveer 70 % van de bewaarschriften geheel of gedeeltelijk worden aanvaard, m.a.w. dat de belastingplichtige zijn gelijk haalt in de bezwaarfase. Ongeveer 10 % van de bezwaarschriften leidt tot een gerechtelijk geschil. Uiteindelijk wordt voor de aanslagjaren 2010, 2011 en 2012 65 tot 70 % van de ingekohierde belastingen ontheven (d.i. terugbetaald aan de belastingplichtigen).

De fiscale administratie haalt hiervoor twee redenen aan: de opmaak van een zogenaamde willekeurige indiciaire afrekening²⁶ en de laattijdige verantwoording van een indiciair tekort (bv. giften van de familie).

Een beperkte gevallenstudie²⁷ wijst uit dat in 60 % van de dossiers de belastingplichtigen pas in de bezwaarfase de nodige verantwoordingstukken voorleggen. Nochtans heeft de belastingcontroleur met een vraag om inlichting deze bewijsstukken al eerder en expliciet gevraagd. Het spreekt voor zich dat deze praktijk aanleiding geeft tot vertraging en de werklust aanzienlijk verhoogt.

In 3 van de 29 bezwaren werd geoordeeld dat de indicieën willekeurig werden bepaald. Een aangepaste kwaliteitscontrole kan deze grond voor bezwaar voorkomen.

²⁶ Een indiciaire taxatie kan bijvoorbeeld willekeurig zijn als de kosten voor levensonderhoud niet correct worden geraamd. Het volstaat dat de belastingcontroleur één indicie willekeurig raamt opdat de hele indiciaire taxatie als willekeurig wordt beschouwd.

²⁷ Deze gevallenstudie betreft een nazicht van 29 dossiers voor het aanslagjaar 2012. Deze dossiers vertegenwoordigen 70 % van het totaal ingekohierde bedrag voor bezwaarschriften die na afloop geheel of gedeeltelijk werden ontlast.

HOOFDSTUK 5

Conclusies en aanbevelingen

Het Rekenhof heeft de “taxatie volgens tekenen en indiciën” of “indiciële taxatie” onderzocht aan de hand van drie onderzoeksvragen:

- 1 Selecteert de fiscus de dossiers voor indiciële taxatie doelmatig?
- 2 Is de fiscus in staat om de controles volgens tekenen en indiciën uniform en doelmatig uit te voeren?
- 3 Wat zijn de resultaten van de indiciële taxaties en worden die periodiek gemeten en geëvalueerd?

5.1 Conclusies

Selectie

TACM selecteert de dossiers voor de indiciële controleacties op basis van een risicoanalyse. De beschikbaarheid en de kwaliteit van de informatiebronnen en van de databanken bepaalt evenwel de grondigheid van die risicoanalyse. Zo heeft de fiscus geen globaal zicht op alle vermogensbestanddelen. Dat bemoeilijkt de selectie van te controleren dossiers op basis van risicoprofielen en leidt tot veel “vals positieve” resultaten. Het Rekenhof stelde echter vast dat TACM op basis van de beschikbare informatiebronnen en aangepaste codes van de fiscale aangifte een zo gericht mogelijk risicoprofiel opstelt. Door nieuwe informatiebronnen aan te boren en de ervaring van een expertenwerkgroep in te zetten, streeft de dienst ernaar de risicoprofielen te verfijnen en de productiviteit van de indiciële acties te verhogen.

In het werkjaar 2015 heeft TACM voor het eerst prioriteiten toegekend aan de indiciële dossiers. Die rangschikking is belangrijk omdat de controlediensten elk jaar dossiers niet kunnen controleren wegens capaciteitstekorten. Nu moeten ze dossiers met een hoge prioriteit uitvoeren en worden de dossiers met een lage prioriteit als eerste gedeselecteerd.

Uniforme behandeling van de belastingplichtigen

Naast de centrale selectie van de dossiers voor indiciële taxatie, vormen de controlemodellen voor de opmaak van de indiciële afrekening, die TACM aan de controlediensten ter beschikking stelt, een belangrijke waarborg voor de uniforme behandeling van de belastingplichtigen. Ook de eenvormig opgelegde regels voor deselectie van dossiers (zowel qua reden als qua prioriteitsorde) dragen daartoe bij. Niettemin werd vastgesteld dat de concrete toepassing van de centraal ter beschikking gestelde controlemodellen kan verschillen per controledienst of per controleambtenaar.

Kwaliteit indiciële taxatie

De gevallenstudie toont aan dat de hiërarchisch oversten geen kwaliteitscontrole uitvoeren op de indiciële taxaties.

Ondanks de vrij talrijke betwistingen van indiciële taxaties, blijkt de dienst Geschillen van de AAFisc de bezwaarschriften en de rechtspraak niet te analyseren. Er is dan ook geen adequate terugkoppeling vanuit deze centrale dienst naar de controlediensten.

De mogelijkheid om het rekeningregister bij het Centraal Aanspreekpunt in te zien en om de opheffing van het bankgeheim te vragen, worden slechts beperkt benut bij indiciaire controles.

De boekingen op de rekening-courant die een invloed kunnen hebben op de indiciaire toestand van de bedrijfsleider of zaakvoerder worden onvoldoende onderzocht.

Door een gebrek aan accurate en geactualiseerde inlichtingenfiches 281.91, heeft de belastingcontroleur geen historisch overzicht van de aan- en verkopen van onroerende goederen. Hij moet de aan- en verkoopgegevens van onroerende goederen telkens bij het registratiekantoor of de belastingplichtige opvragen.

Resultaten

Een overzicht van de resultaten van alle indiciaire taxaties is niet beschikbaar. Enkel de resultaten van de indiciaire acties worden gemeten en zijn betrouwbaar. De gevallenstudie wijst uit dat een indiciair onderzoek in de meeste gevallen niet tot een zuiver indiciair resultaat leidt, maar vaak andere soorten van belastingopbrengsten genereert.

De opbrengsten van de indiciaire acties zijn eerder bescheiden. Het aantal productieve dossiers ligt het hoogst bij de zelfstandigen, maar door overgedragen fiscale verliezen is de uiteindelijke belastingopbrengst lager dan bij de loontrekkers en de bedrijfsleiders. Daarnaast zijn de geboekte resultaten zeer uiteenlopend. Vaak zijn er maar een beperkt aantal dossiers met hoge belastingopbrengsten, terwijl de overige resultaten miniem zijn.

Het Rekenhof stelde vast dat uiteindelijk 65 tot 70 % van de ingekohierde belasting wordt ontheven. Een gevallenstudie wees uit dat in meer dan de helft van de gevallen de belastingplichtige de nodige verantwoordingstukken pas voorlegt in de bezwaarfase, hoewel de belastingcontroleur die al in de onderzoeksfase heeft opgevraagd.

Evaluatie

Een analyse van de resultaten is niet beschikbaar. Wel is in 2015 een expertenwerkgroep voor indiciaire taxaties van start gegaan, met o.m. diensthoofden van lokale controlediensten. Deze werkgroep heeft adviezen geformuleerd om de risicoprofielen te verfijnen. Naar aanleiding daarvan heeft TACM voor de indiciaire actie “aankoop-auto-achat” in 2016 alvast een indicie toegevoegd aan een nieuw risicoprofiel.

5.2 Aanbevelingen

Beschikbare databanken

Het Rekenhof beveelt aan buitenlandse aankopen van onroerende goederen op te nemen in de risicoprofielen. Cruciaal daarbij is dat deze informatie, afkomstig van de internationale gegevensuitwisseling, tijdig bij TACM en de belastingcontroleur terechtkomt.

Het Rekenhof beveelt daarnaast aan de vermogensinformatie in de databanken van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie - onder meer over schenkingen, erfenissen en onroerende goederen - te gebruiken voor de opmaak van risicoprofielen. Deze informatie kan helpen om overbodige controles te vermijden. De gevallenstudie wees immers uit dat voornamelijk bij de loontrekkers schenkingen vaak een verantwoording zijn voor een initieel indiciair tekort. Het sluiten van samenwerkingsprotocollen met de Gewesten om de toegang tot en uitwisseling van gegevens inzake geregionaliseerde belastingen te regelen, is in dit verband ook aangewezen. In zijn reactie wijst TACM erop dat

deze databanken op dit ogenblik moeilijk centraal te exploiteren zijn. Bovendien verloopt een groot deel van de schenkingen via handgiften, die niet worden geregistreerd.

Informatie uitwisseling binnen FOD Financiën

Het Rekenhof beveelt aan dat belastingcontroleurs informatie over schenkingen die ze verkrijgen tijdens indiciaire onderzoeken, bezorgen aan de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie. Dat kan van belang zijn omdat er successierechten (erfbelasting) verschuldigd kunnen zijn als de schenker binnen drie jaar na de schenking overlijdt.

Verhoging van de kwaliteit

Het Rekenhof beveelt aan de diverse boekingen op de rekening-courant van bedrijfsleiders te analyseren. Dat kan verrichtingen aan het licht brengen die een rol spelen in een correcte vermogensafrekening (bv. beleggingen, weelde-uitgaven). De gevallenstudie heeft uitgewezen dat bij het overgrote deel van de indiciaire afrekeningen enkel de aangroei of de afname van de rekening-courant in aanmerking wordt genomen. Een betere samenwerking en gegevensuitwisseling tussen de controlediensten vennootschapsbelasting en de controlediensten van de bedrijfsleider of zaakvoerder is daarbij aan te bevelen.

De belastingcontroleurs bezorgen momenteel de informatie over schenkingen en leningen door derden of familie van de onderzochte belastingplichtige niet aan de controledienst van de schenker of de geldverschaffer. Het Rekenhof beveelt aan dat de belastingcontroleurs dat wel zouden doen, via de aparte toepassing die TACM daartoe heeft gecreëerd.

Het Rekenhof vraagt dat de voorgeschreven werkwijze voor de berekening van de kosten van levensonderhoud zou worden gevolgd. Dat verhoogt de kwaliteit van de indiciaire taxaties en zal wellicht het aantal bezwaarschriften voor het gebruik van een willekeurige indicie doen dalen.

Het Rekenhof beveelt aan initiatieven te nemen om de belastingplichtigen te ontmoedigen eerder opgevraagde bewijsstukken pas in de bezwaar- of gerechtelijke fase in te dienen.

Gezien het beperkte aantal uitgevoerde indiciaire controles, is het aangewezen ze te laten uitvoeren door de belastingcontroleurs die de gespecialiseerde opleiding “tekenen en indicieën” hebben gevolgd.

Het Rekenhof beveelt een gedegen kwaliteitscontrole op de indiciaire taxaties aan om het hoge aantal gegronde grieven in bezwaar- en gerechtelijke procedures te verminderen.

Tot slot beveelt het Rekenhof aan bij de indiciaire controles meer gebruik te maken van de procedure tot opheffing van het bankgeheim (overeenkomstig artikel 333/1 §1 WIB92). Dat komt ongetwijfeld de kwaliteit van de indiciaire taxaties ten goede.

Evaluatie

Het is belangrijk de risicoprofielen te toetsen aan de ervaringen van de belastingcontroleurs. Het Rekenhof beveelt dan ook aan dat de expertenwerkgroep de risicoprofielen permanent evalueert. Verder moeten de belastingcontroleurs de feedbackmogelijkheden van TACM beter benutten, zodat TACM toekomstige acties beter kan voorbereiden en aansturen. De dienst Geschillen moet bovendien systematisch terugkoppelen naar zowel TACM als de controlediensten.

De resultaten van de indiciaire acties moeten grondig en geregeld worden geanalyseerd om te beoordelen of het opportuun is deze acties elk jaar voor elk van de drie categorieën van belastingplichtigen te organiseren.

Overzicht van de aanbevelingen:

Aanbeveling		Punt van het verslag waarop de aanbeveling betrekking heeft
Ondersteunen en verfijnen van het selectieproces		
1	De informatiedoorstroming en -uitwisseling tussen de diverse fiscale administraties (AAFisc – AAPD) optimaliseren, in het bijzonder op het vlak van onroerendgoedtransacties, schenkingen en erfenissen	
2	Samenwerkingsprotocollen sluiten met de gewesten over de toegang tot en uitwisseling van gegevens inzake geregionaliseerde belastingen	2.1
3	De informatie exploiteren die beschikbaar is/wordt via internationale gegevensuitwisseling (cf. de toepasselijke EU-richtlijnen)	
4	De kennis en expertise van de lokale belastingcontroleurs intenser gebruiken	5.1
5	De risicoprofielen voor de selecties beter onderbouwen en zo nodig aanpassen via een systematische feedbackprocedure	2.2
De uitvoering van de indiciaire controles optimaliseren		
6	Een gedegen kwaliteitscontrole op de indiciaire taxaties uitwerken en nauwgezet toepassen om het risico op latere betwistingen en ontheffingen van ingekohierde belastingen te beperken	3.2.2
7	De controles personenbelasting en vennootschapsbelasting beter op elkaar afstemmen (voornamelijk bij de bedrijfsleiders en zaakvoerders van vennootschappen), met bijzondere aandacht voor de effectieve financiële bewegingen van de rekening-courant, de uitgekeerde dividenden en de doorgevoerde investeringen	4.2.1
8	De indiciaire controles zoveel mogelijk laten uitvoeren door de controleurs die de gespecialiseerde interne opleiding hebben gevolgd	3.1
9	De procedure tot opheffing van het bankgeheim en de mogelijkheid om het rekeningenregister bij het Nationale Bank (CAP) in te zien, meer toepassen	
10	De voorgeschreven werkwijze voor de raming van de kosten voor levensonderhoud bij de opmaak van een indiciaire afrekening systematisch en consequent toepassen	4.2.2
11	De belastingplichtigen aansporen om de gevraagde bewijsstukken zo snel mogelijk (vóór de bezwaar- of gerechtelijke fase) voor te leggen	4.2.3
12	Systematisch terugkoppelen vanuit de dienst Geschillen naar zowel TACM als de controlediensten toe	5.1
De resultaten van de indiciaire taxaties systematisch meten en opvolgen		
13	De fiscale opbrengsten grondig en regelmatig analyseren om toekomstige controleacties beter te kunnen aansturen	4.2.1
14	De opportuniteit beoordelen van de jaarlijkse organisatie van de indiciaire controleacties voor de drie categorieën van belastingplichtigen	5.2

Dit verslag is enkel elektronisch beschikbaar en bestaat ook in een Franse versie.

Ce rapport est disponible uniquement en version électronique et existe également en français.

WETTELIJK DEPOT: D/2016/1128/30

ADRES

Rekenhof
Regentschapsstraat 2
B-1000 Brussel

TEL.

+32 2 551 81 11

FAX

+32 2 551 86 22

www.rekenhof.be